

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XVIII. Alia, quae Suauis obiicit aduersus librorum Canonicorum ac Traditionum receptionem; & contra regulam Scripturae interpretandae ex sanctorum Patrum sententia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

1546. strendò, cum satis animaduersum esset illius Decreti pondus, & vnã quidem syllabam in eo fuisse præteritam, quæ examinetur diligenti discussa non fuerit, vt compluribus nimis id religiosum videretur. Hæc Legatorum responsio vituperationem in commendationem apud plerosque Romæ conuertit, & eandem apud alios saltem in epochen, seu sustentationem iudicij, vt idem Maffius Ceruino significauit continuatis arcanioris amicitie officijs. Ita tæpè reprehensio laudi seruit, quò extra iactantiæ periculum dari potest opera, vt eluceat meritum in eo, quod primã specie nota videbatur.

C A P V T XVIII.

Alia, quæ Suauis obiicit aduersus librorum Canonice receptionem; & contra regulam Scripturæ interpretandæ ex sanctorum Patrum sententia.

SVORUM Lutheranorum personam agens Suauis, cetera Sessionis illius Decreta sic oppugnat: *Mirum quiddam fuisse visum, auctoritatem Canonicam libris antea incertis & apocryphis tribui. Vnum vellem protulisset librum, quem aliàs Ecclesia non probauerit, ac præsertim Oecumenica Synodus Florentina. Mirum igitur & audax facinus habendum est, si Concilium alterum alterius sanctiones confirmet?*

Eadem ostentatione stuporis admiratur, fuisse præscriptam & constantem rationem intelligendi Dei verbum: & supra refert, in conspectu occasione aliter loquendi fuisse datam à Caietani doctrina, quam docuit, factis, pariter ipse comprobauit; hoc est, novos Scripturæ sensus repudiandos non esse, vbi cum illius locutione concordant, nec alieni sunt ab alijs hec Scripturæ sacre, ac Fidei doctrina, tametsi Patrum agmen in aliam sententiam confluat.

Equidem in primis affirmo, Caietanum, quamuis à suis in hoc dicto licentiæ notã reprehensum, numquam protulisse sensu Tridentino Decreto in hac parte aduersantia. Secundò, Concilium neque præscripsisse, neque coarctasse nouis legibus rationem intelligendi Dei verbum; sed declarasse illicitum & hæreticum, quod supponaturã erat huiusmodi, & prout semper habitum ac declaratum fuerat à Patribus, à Pontificibus, à Concilijs. Quod spectat ad primum; legatur inter alios doctissimus Canus in aureo volumine Theologicorum locorum; quamquam ipse quoque paulò auctior

* Lib. 7.
cap. 3. & 4.

interdum reprehendi meruit, vbi Caietanum tamquam parentem ac magistrum reueritus, eum tamen seueriffimè castigat, ob illius assertionis audaciam, quam ille proponit initio suorum in Genesim Commentariorum. Et tamen, sicut indicabam, Caietani dictum Concilij Decreto non obstat. Prohibet quidem Concilium, ne sacris Literis aptetur interpretatio repugnans vnanimi SS. Patrum sententiæ, idque in rebus tum Fidei, tum morum: at Caietanus, vtut rem Canus intelligat, de his minimè loquitur, neque vquam declarat, fas esse aduersus communes SS. Patrum sententias obuiam ire; sed fas esse, depromere Scripturæ expositionem prorsus nouam, & ab omnibus eorum expositionibus diuersam. Etenim quemadmodum ipsi discreparunt inter se in illius explicatione sententiæ, adeoque singulæ illorum explanationes per se ipsas dubitationi subiacent; ita, quantum conicio, visum est Caietano, posse cunctas simul dubitationi subiacere, & quamdam aliam esse veram, quæ ipsis haud in mentem venerit, secundum commemoratam distinctionem, quam Naclantus in Synodo prætulera. Neque quidquam amplius conficit Caietani ratio ibi adducta, & ab ipso Suauis relata: *Non enim, inquit Caietanus, alligauit Deus expositionem Scripturarum sacrarum priscorum Doctorum sensibus, sed Scripturæ ipsi integre, sub Catholica Ecclesiæ censura: alioqui spes nobis & posteris tolleretur exponendi Scripturam sacram, nisi transferendo, vt aiunt, de libro in quinternum.* Certum quidem est, eam spem non adimi; quin amplissimum patere campum ad ingenium exercendum in Scripturæ commentationibus; tamen in Fidei morumque materia nefas sit, eas interpretationes deserere, quas vniuersa Patrum cohors complexa est. Felix huiusce rei fulget exemplum in tot Catholicis scriptoribus, qui post Concilij Decretum diuinas Literas interpretati, sui nominis gloriam non inuentione minùs quàm eruditione compararunt.

3 Venio ad alterum caput, quod pluris interest; in quo demonstrandum suscepi, non solum à Concilio Decretum audacioris notæ non editum, sicut Suauis amplificat, sed nihil planè noui fuisse decretum. Mentis aciem ad veterem Ecclesiæ consuetudinem cursim conuertamus. Nonne Synodus Ephesina opinionem Nestorij vt hæreticam Patrum auctoritate damnauit? Hæresim Heluidij S. Hieronymus? S. Basilius eadem auctoritate S. Spiritus diuinitatem, vt Fidei dogma, Amphilochio comprobauit? Eadem Augustinus tamquam hæreticos modò Pelagianos, modò Donatistas reiecit? Eadem S. Leo palam fecit apud Leonem Augustum, Eutychetem à Fi-

1546. de deerrasse? Idem fecere Agatho Pontifex Max. in sexta Synodo, Actione quartâ, contra Monothelitas; & postremis temporibus Concilium Florentinum aduersus Græcorum errores. Neque solum hoc tamquam vrgenti argumento vfi sunt in hæresi profuturanda; sed etiam disertè affirmarunt, illud efficax esse. Ecce verba Ephesini Concilij: *Inuēti sumus in Nestorij sceleratam presumptionem, quod sacram Scripturam se primum & solum intelligere, & omnes qui ignorasse iactaret, quicumque ante se Magisterij munere pradiis Diuinitate quia tractauissent; & præterea vniuersam Ecclesiam errasse, quæ ex illius sententia Doctores ignorantes sequebatur.* Maiori perspicuitate idem explicauit S. Augustinus in libro secundo in Iulianum, *Qui sanctos reuicit, fatetur se vniuersam Christi Ecclesiam reuicere.* In eadem sententiam disserunt S. Hieronymus, ac reliqui Patres; sed iis, ne longum faciam, omisis, ita scribit decimaquinta Synodus Toletana: *Quidquid creditur contra SS. Patres, intelligitur aberrare à recta regula Fidei.*

Ac sanè præter auctoritatem ipsa ratio demonstrat, non posse hæreticum non esse quicumque in credendis dogmatibus aduersatur sententiæ, tamquam certæ in sacris Literis agnitæ à Patrum concordia. In quam potissimum re infidelitatis vitium situm esse opinor, in affirmando Deum esse mendacem. Atque id fit, haud quidem semper affirmando falsa esse eius verba; cum in hoc pauci hæretici delirent: sed fieri solet, negando aliquid à Deo dictum fuisse, cum ad eò validæ apparent causæ ad affirmandum atque credendum, id verè dictum à Deo fuisse, vt illas nequaquam Deus permittere potuerit, quin suammet veracitatem contaminaret, vbi illud affirmare non intendisset. Exemplum apponam. Non solum delinqueret in Regiam veracitatem Rex, qui falsum pronuntiat; sed etiam qui permetteret confingentibus suas literas sigillum Regium, aut sineret à suis ministris ea suo nomine pronuntiarî, quæ ipse pronuntiare non cogitat: etenim in vtroque euentu liceret subditis conqueri, se fuisse ab illo deceptos, cum is permisisset in eas rerum conditiones ipsos coniici, vt si literis illis dictisve fidem negarent, & contumaces haberentur, & in Regem iniuriosi. Hi proinde, vbi post fidem illis habitam ea falsa comperissent, se deceptos arbitrarentur ab ea fiducia, quam in sinceritate & auctoritate Principis collocarant. Id pariter cadit in Deum, qui non solum permittit, sicut ille Princeps permetteret, sed adiuuat eam totam veri speciem, quæ homines inducit, vt credant Deum loqui, & hoc vel illo verborum tenore loqui. Quapropter Richardus Victorinus fidelissimè de Deo pronuntiat: *Domine, si error est, à te ipso decepti sumus.*

Lib. 1. de
Trinit. cap. 1.

sumus: nam ista in nobis tantis signis & prodigiis confirmata sunt, & talibus, quæ non nisi per te fieri possunt. His præmissis, meum dictum ita clarè conficio: Quo pacto fraudationem huiusmodi à se nobis illatam excusaret Deus, si in rebus ad Fidem morèsvè pertinentibus ita fuisset locutus, vt cuncti sacri Doctores, aded numero spectabiles, scientià præcellentes, studio accurati, eorum verborum sententiam à veritate alienam intellexissent? Quis hominum vulgaris ingenij nactus Scripturæ locum, significationem huiusmodi præ se ferentem, simulque cognoscens eandem significationem tamquam dogma Fidei à cunctis Ecclesiæ Doctores comprobati, non se putabit illius ita credendæ obligatione teneri? Quod si tunc illi dubitare fas esset, dubitabile pariter foret, quidnam significet quidquid legitur in Diuinis Oraculis.

Itaque si Deus voluit eo loqui tenore, quo de quibusdam articulis Fidei firmitudo fundetur, oporteret, ne ille tenor potuerit vniuersæ sanctorum Patrum sapientiæ fucum facere; & vti fideles perficiant, id nullo modo fieri posse: alioquin ipsis merito liceret ambigere de vero sensu cuiusvis dicti sacrorum Voluminum, quantumuis perspicuum appareret: hoc autem aduersaretur firmitati, quam exigit Fidei assensus, cui necesse non est vt singulos articulos semper Ecclesiæ declaratio antecedit: alioquin ad Fidei dogmata cognoscenda nullam haberet vim Diuinæ Scripturæ lectio, sed Ecclesiæ dumtaxat definitio; & per aliquot sæcula, quibus paucula quædam Ecclesiæ definitiuit, licuisset de reliquis omnibus dubitare. At contra legimus, sanctos Patres etiam ante definitiones Ecclesiæ detestatos fuisse tamquam hæreticos eos, qui aliquem articulum refellebant, de communi sententia è Scripturæ verbis deductum: atque ea de causa Ecclesiæ postmodum in Conciliis eisdem execrata est, etiam impiorum nomine, & anathemate inflicto; quod sanè iniquum fuisset, nisi per Fidem ad credendum articulum illum obstringerentur, antequam Ecclesiæ declarasset. Eapropter in rebus ad dogmata morèsvè spectantibus Patres omnes hallucinari non possunt, quin pariter hallucinetur Ecclesiæ, quæ tandem ex illis constat, & cum illis consentit. Hoc tamen intelligendum est, vt paulò antè notauimus, cum Patres illam Scripturæ sententiam tamquam certam affirmant: at verò, tamen si concordarent inter se de aliqua Scripturæ interpretatione, sed opinantium modo, iam exemplo suo docerent etiam alios opinari, adeoque pariter dubitare. Quare temeritatis etiam notam mereretur, qui absque noue rationis pondere oppositam sententiam ceu meliorem sustineret, sed non idcirco hæreticus foret.

1546.

Iam verò nostrâ ratiocinatione rem probè confici, nimirum, voluisse Concilium non quidem nouâ nos lege coarctare, sed solum docere, & nobis in memoriam reuocare legem antiquiorem, quam in ea re nobis suapte naturâ nostra Fides imposuit, ex hisce verbis Concilij palàm est: *Decreuit, ut nemo suæ prudentiæ innixus in rebus Fidei & morum, ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum, quem tenuit & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam contra vniuersim consensum Patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari audeat; etiam si huiusmodi interpretationes nullo umquam tempore in lucem edenda forent. Quis contrauerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à iure statutis puniantur.* Cum itaque eodem legis præscripto vetentur fideles sacram Scripturam interpretari seu contra sensum quem tenuit & tenet Ecclesia, seu contra communem Patrum consensum; cumque absque dubio optima legis pars noua prohibitio non sit, sed solum illius explicatio, quod ex natura Fidei Christianæ per se ipsum intrinsecus netas est, conficitur, eiusdem pariter rationis fuisse partem alteram à Concilio existimatum. Sed quid opus pluribus? Dum hic Ordinatus iniungitur, ut pœnis à iure statutis fontes puniant, liquidò significatur, id ipsum prius etiam à sacris Constitutionibus interdictum, pœnisque multatum; adeoque nouam à Concilio legem minime statui, sed addi stimulos ad veterem obseruandam.

Narrat postremò Suauis, obseruasse quosdam, in eo Decreto minus quàm videbatur obligationis inesse: atque eorum obseruationem ab eo comprobari manifestum est, quantum spectat ad Traditiones. *Solum, ait ille, statutum erat, Traditiones esse recipiendas, sed absque deliberatione quænam illæ essent, & absque discerniculo proposito quo discernerentur; quandoquidem nullum ad eas recipiendas præceptum urgebat, sed solum veritum erat, ne quis sciens volens, eas aspernaretur. Unde legitur minime refragabatur is qui reuerenter eas omnes reuereret. Oblitus ille fuerat, à Synodo pronuntiarî, sacros Libros ac Traditiones à se suspiciari pari pietatis ac reuerentiæ affectu? Sicut igitur hoc posito nefas apparet, alteros quacumque ratione reici, ita pariter & alteras. Poterit duplici modo possunt Traditiones non recipi: Vel cum quisquam à prauis animi affectionibus, voluptatibus, corporisque commodis ad id impellitur; itidem ac interdum fidelis alioquin & obsequens Principi subditus, illius legibus non obtemperat: Vel si quis illas floccifaciat, nec tales putet quibus ipse parere teneatur, perinde atque Principum leges à perduellibus conculcantur. Noluit Synodus*

dus, vt à nobis narratum est, anathema intorquere in quemcum-
 que, leges Diuinas siue scriptas siue non scriptas violantem, ne eos
 etiam complecti videretur, qui ex imbecillitate in eo peccant, ac de
 cetero reuerentur iudicio id quod opere transgrediuntur: sed solùm
 contemptores, qui se ad eas seruandas minimè obstringi profiten-
 tur, cuiusmodi sunt hæretici; reliqui violatores minorum pena-
 rum flagello addicuntur, non tamen anathematis telo. Quod si hoc
 in Decreto Concilium custodiendas Traditiones singulatim non
 enumerat, imitatur in eo Decretum septimæ Synodi Oecumenicæ
 suprâ allatum, à quo penè verba etiam exscripsit: id sanè neque
 tempus patiebatur, neque opportunitas postulabat. Duo per illam
 sanctionem intendit Synodus: Alterum, Palàm facere, Fidei Ca-
 tholicæ fundamenta non modò esse Diuinas Literas, quod recentes
 hæretici pertinaciter contendebant, sed non minùs etiam Traditi-
 ones, à quibus denique dependet quidquid certi obtinemus de
 legitima ipsarum Scripturarum auctoritate. Alterum, Profite-
 ri, Apostolicos ritus, ad hanc vsque ætatem nobis per manus
 haud interruptè traditos, recipi ab Ecclesia, nec esse varian-
 dos, vt audebant hæretici. Ei verò qui in hisce generalibus arti-
 culis dissentiebat, anathema infligi. Quanam autem essent hæ
 singulæ Traditiones, expendendum ac statuendum deinceps erat,
 prout rerum tractationes in habendis congregationibus exige-
 bant, & in eo videbatur vnusquisque Ecclesiæ iudicio se subii-
 cere.

8 Addit Suauis: Ad repudiandas Traditiones, valuisse Romanæ
 Curiaæ exemplum; quia Diaconissas initiari non sinunt,
 electionem Ministrorum populo non concedunt, quod certum est
 esse Apostolicam institutionem, supra octo sæcula continuatam: &
 quod pluris est, concessum laicis vsus Calicis, qui vsus obseruatus
 est (eius verba recito) *ab Ecclesia vniuersa iam ante ducentos annos, &*
nunc ab omnibus nationibus Christianis præter Latinam: quod si hæc tradi-
tio non est, ratio non suppetit ostendendi, quanam alla sit. Ingens nimi-
 rum inest homini audendi libido, quâ sibi persuadet, absque vllò
 examine à lectoribus fidem habendam esse, dum audet tam lucu-
 lenta mendacia illis ingerere. Cedo quas Traditiones Decretum
 complectatur? Eas quæ quasi per manus traditæ ad nos vsque peruene-
 runt. Num huiusmodi erat seu sacrorum Ministrorum electio à po-
 pulis habita, seu Diaconissarum ordinatio, seu Calicis vsus laicis
 concessus? Ne à Suauis quidem id affirmatur, cum idem scribat,
 duo priora iam ante octingentos annos omissa fuisse, tertium verò
 ante

1546. ante ducentos. Quo pacto igitur huiusmodi exempla illi faueant, qui Traditiones in continenti obseruatione superstites repudiarer: Sed insuper hęc in transcurso perpendamus ea, quę per tantam animositatem audeat pro certis ponere. Et quando nec ipse, nec cum eo hæretici sui multum de Diaconissis laborant, ad alia duo restringam orationem, ob quorum mutationem Ecclesiam Catholicam damnant. Assueuerant dicit Suauis, Ministrorum electionem habitam à populo, fuisse Apostolorum institutionem, & octingentos annos perstitisse. Equidem voluissem in memoriam illi redigere verba Pauli Apostoli ad Titum: *Huius rei gratiā reliqui te Creta, vs ea quę desunt corrigas, & constituas Presbyteros per ciuitates, sicut & ego distinxerim tibi: ac libenter sciscitatus ab eo fuisset: Num primum Laodicę Concilium celebratum fuerit post octo sæcula ab Ecclesia exorta,*

* Cap. 1.

an quarto sæculo; nam vnus inter illius Canones hæc habet: Turbis non esse permittendam eorum, qui sunt in sacerdotio constituendi, electionem facere. Eundem exorasset, vt me doceret, an pariter quarto sæculo floruerit S. Hieronymus, & de quam ætate loquatur ille,

* Canon. 13.

vbi in Epistola 85. ad Euagrium ita scribit: Alexandria à Mena Euangelista vsque ad Heraclam & Dionysium Episcopos, Presbyteri semper vnus ex se electum, in excelsiori gradu collocatum, Episcopum nominabatur. Sed cui libet antiquorum Patrum plurima testimonia lustrare, abeat * Bellarminum in suis Controuersis.

* Lib. 1. de Concil. cap. 7.

Transcamus ad vsum Calicis, laicis hominibus interdictum. Et quoniam à Suauis nobis opponitur ritus vel nunc vsitatus apud Græcos, quo potissimum rem vrget, Græcos mihi proferat, qui vel in Synodo Florentina, vel prius, Latinis vnquam exprobrauerunt Communionem sub vna tantum specie, tamquam erratum, quemadmodum eosdem Latinos infimulare ausi sunt ob cetera plura, quibus Latina & Græca Ecclesia inter se dissident. Hinc apparet, ne Græcorum quidem sententiã hunc ritum fuisse creditum tamquam à Christo præscriptum, & in quo Ecclesię variare non liceat. At quis Suauis significauerat, indistinctam Calicis communionem adhibitam ab vniuersa Ecclesia fuisse vsque ad ducentos abhinc annos? Sanctus Thomas, trecentis annis Tridentinã Synodo superior, nonne refert^a ac laudat illarum Ecclesiarum consuetudinem, quę Calicem cum laicis minimè communicabant? Alexander^b Aletis, antiquior Aquinate, nonne id ipsum comprobatur insignis miraculi narratione? Nonne illius diuturnę consuetudinis in aliquibus Ecclesijs mentionem faciunt Concilium Constantiense in Sessione decimatercia, & Basileense in trigesima? S. Bernardus, qui ante Tri-

^a 3. part. quæst. 80. art. 1. 2.
^b 4. parte Summę Theologię qu. 1. moral. 2. cas. 4. §. 3.

dentinum supra quadringentos annos vixit, nōne idem ipse vsur- 1546.
 pabat, vt in illius Vita significat Guillelmus Abbas Bernardo æqua-
 lis, ^a vbi narrat, à quodam Monacho deglutiri vel post longum spa-
 tium non potuisse Panem Eucharisticum, quòd occultâ noxâ, cuius ^c ap. 11
 erat confcius, neglexisset absolui? Etenim, si pariter impertitus illi
 fuisset Calix, vel ipse eo hausto Christi Sanguinem ebibisset inex-
 piatâ culpâ non obfistente, vnaque cum illo Diuinum etiam come-
 disse Panem, cui diuerfa prodigiosi impedimenti ratio non obsta-
 bat; vel si bibere nequisset, nouum euenisset miraculum, nullo
 pacto ab historico reticendum. Ad hæc, Osius Cardinalis ^b nōne
 veterrimum huiusmodi vsum in sua Polonia fuisse demonstrat, &
 de cuius initio nulla extet memoria? Bellarminus tot ^e historiarum
 monumentis ac testimoniis nōne apertè confirmat huiusce ritus
 antiquitatem, vel octingentis abhinc annis vsitati? nōne ostendit,
 hunc morem semper existimatum fuisse penes Ecclesiæ arbitratum,
 & absque diuino præcepto quod ipsam obstringeret? Atque vt v-
 num ex Græcis addam, Petrus Arcudius in libro de Concordia ^d in-
 ter Occidentis & Orientis Ecclesiam, nōne pariter huius verustif-
 simæ consuetudinis plurimas confirmationes adducit? Ante du-
 centos annos, hoc est in Concilio Constantiensi id solum effectum
 fuerat, vt vniuersa Latina Ecclesia morem eundem teneret, qui
 prius pro varietate regionum ac temporum variauerat: id verò si
 Traditionibus aduersaretur, quæcumque noua lex ac nouum veti-
 tum Traditionibus repugnaret. At de hoc articulo vberius & ac-
 curatius agendum erit ætate Pij Quarti, quâ oportuit, vt exquisi-
 tissimo studio, & impensissimâ deliberatione rem Synodus exagita-
 ret. Quisquis mentem Suavis non probè calleret, suspicari quan-
 doque posset, cum in suis Lutheranis patrocinando præuaricatum,
 cum soleat magis nocere clienti aperta falsitas adductarum pro eo
 probationum, quàm præualida vis intortarum in eum rationum.

a Lib. 1.
c ap. 11

b In Dialo-
go de vira-
que specie.
c Lib. 4. de
Eucharist.
cap. 24.

d Lib. 3.
cap. 33.

